Agenda - Y Cyfarfod Llawn

Lleoliad y cyfarfod:

Y Siambr - Y Senedd/Zoom

Dyddiad y cyfarfod:

Dydd Mercher, 14 Hydref 2020

Amser y cyfarfod: 13.30

296(v4)

Cynhelir y cyfarfod hwn ar ffurf hybrid, gyda rhai Aelodau yn Siambr y Senedd ac eraill yn ymuno drwy gyswllt fideo.

Ar ôl ymgynghori â'r Pwyllgor Busnes, mae'r Llywydd wedi penderfynu y bydd Aelodau, yn unol â Rheol Sefydlog 34.14A-D, yn gallu pleidleisio o unrhyw leoliad drwy ddulliau electronig.

Mae'r Llywydd hefyd yn hysbysu, yn unol â Rheol Sefydlog 34.15, fod y cyhoedd wedi eu gwahardd rhag bod yn bresennol yn y Cyfarfod Llawn hwn, fel sy'n ofynnol er mwyn diogelu iechyd y cyhoedd. Bydd y cyfarfod yn parhau i gael ei ddarlledu'n fyw a bydd cofnod o'r trafodion yn cael ei gyhoeddi yn y ffordd arferol.

1 Cwestiynau i Weinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig

(45 munud)

Bydd y Llywydd yn galw ar lefarwyr y pleidiau i ofyn cwestiynau heb rybudd ar ôl Cwestiwn 2.

Gweld y Cwestiynau

2 Cwestiynau i'r Gweinidog Tai a Llywodraeth Leol

(45 munud)

Bydd y Llywydd yn galw ar lefarwyr y pleidiau i ofyn cwestiynau heb rybudd ar ôl Cwestiwn 2.

Gweld y Cwestiynau

3 Cwestiynau Amserol

(20 munud)

Gofyn i’r Prif Weinidog

Adam Price (Dwyrain Caerfyrddin a Dinefwr): A wnaiff y Prif Weinidog ddatganiad yn dilyn y newyddion diweddaraf fod Prif Weinidog Llywodraeth y Deyrnas Unedig wedi gwrthod cais pellach a gyflwynwyd gan Lywodraeth Cymru ar 13 Hydref mewn perthynas â chyfyngiadau teithio?

4 Datganiadau 90 Eiliad

(5 munud)

5 Dadl Aelodau o dan Reol Sefydlog 11.21(iv): Endometriosis

(60 munud)

NDM7304 Jenny Rathbone (Canol Caerdydd)

Cynnig bod y Senedd:

1. Yn cydnabod effaith ddinistriol endometriosis sy'n effeithio ar un o bob 10 menyw yng Nghymru.

2. Yn nodi ei bod yn cymryd, ar gyfartaledd, wyth mlynedd a 26 o apwyntiadau meddyg teulu i gael atgyfeiriad at arbenigwr endometriosis.

3. Yn galw am fwy o ymchwil i achosion endometriosis a thriniaethau posibl.

4. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i sicrhau bod ysgolion yn gwneud pob disgybl yn ymwybodol o'r hyn sy'n gyfnod mislif arferol a phryd i ofyn am gyngor meddygol.

5. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i sicrhau bod mwy o arbenigwyr endometriosis yn cael eu hyfforddi fel y gall pob menyw gael triniaeth arbenigol yng Nghymru.

Cyd-gyflwynwyr

Angela Burns (Gorllewin Caerfyrddin a De Sir Benfro)
Suzy Davies (Gorllewin De Cymru)
Vikki Howells (Cwm Cynon)

Cefnogwyr

Jack Sargeant (Alun a Glannau Dyfrdwy)

6 Dadl ar adroddiad y Pwyllgor Cyllid: Ymchwiliad i broses ddeddfwriaethol ar gyfer y gyllideb

(60 munud)

NDM7426 Llyr Gruffydd (Gogledd Cymru)

Cynnig bod y Senedd:

Yn nodi adroddiad y Pwyllgor Cyllid ar broses ddeddfwriaethol ar gyfer y gyllideb, a osodwyd yn y Swyddfa Gyflwyno ar 6 Awst 2020.

Noder: Gosodwyd ymateb Llywodraeth Cymru i'r adroddiad yn y Swyddfa Gyflwyno ar 21 Medi 2020.

7 Dadl y Ceidwadwyr Cymreig: Effaith cyfyngiadau lleol coronafeirws ar gyflogwyr

(60 munud)

NDM7428 Darren Millar (Gorllewin Clwyd)

Cynnig bod y Senedd:

1. Yn croesawu'r £4 biliwn o gyllid ychwanegol a ddarparwyd i Lywodraeth Cymru gan Lywodraeth Ei Mawrhydi i fynd i'r afael ag effaith pandemig y coronafeirws yng Nghymru.

2. Yn cydnabod effaith andwyol sylweddol cyfyngiadau coronafeirws lleol ar fusnesau a chyflogwyr eraill.

3. Yn nodi'r angen i sicrhau bod cyfyngiadau coronafeirws sy'n effeithio ar gyflogwyr yn gymesur.

4. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i:

a) dileu'r disgwyliad i gyflogwyr gael gweithle sy'n cydnabod undebau llafur er mwyn cael mynediad at gyllid a grantiau Llywodraeth Cymru;

b) ymestyn rhyddhad ardrethi busnes i fusnesau sydd â gwerth trethadwy o fwy na £500,000 ac i landlordiaid nad ydynt yn gallu gosod eiddo masnachol gwag;

c) hepgor y gofyniad buddsoddi o 10 y cant i gael grantiau o dan gam 3 y gronfa cadernid economaidd; a

d) cyhoeddi, yn gyhoeddus, ddata ar nifer y profion COVID-19 positif ar sail ward awdurdod lleol.

Dogfen ategol

Llythyr gan Weinidog yr Economi, Trafnidiaeth a Gogledd Cymru at berchnogion busnes (Saesneg yn unig)

Yn unol â Rheol Sefydlog 12.23 (iii), ni ddewiswyd gwelliant 4 a gyflwynwyd i'r cynnig hwn.

Gwelliant 1 Rebecca Evans (Gwyr)

Dileu popeth a rhoi yn ei le:

Cynnig bod y Senedd:

1. Yn nodi'r ffaith bod Llywodraeth Cymru'n dyrannu dros £4 biliwn i'w hymateb i COVID-19, sy'n swm uwch na'r cyllid canlyniadol a dderbyniwyd gan Lywodraeth y DU drwy fformiwla Barnett.

2. Yn cydnabod mai pecyn gwerth £1.7 biliwn Llywodraeth Cymru o gymorth i fusnesau mewn ymateb i COVID-19 yw'r pecyn gorau unrhyw le yn y DU, gan gynnwys cronfa cadernid economaidd gwerth £500 miliwn sy'n helpu i ddiogelu dros 100,000 o swyddi.

3. Yn nodi bod gwaith teg wrth wraidd ymateb Llywodraeth Cymru a bod pob busnes sydd wedi derbyn cymorth wedi cytuno i gadw at egwyddorion y contract economaidd.

4. Yn cydnabod y mesurau cynnar, cymesur a thryloyw y mae Llywodraeth Cymru yn eu cyflwyno er mwyn mynd i'r afael â'r feirws a'i effeithiau ar yr economi ac ar iechyd y cyhoedd.

5. Yn croesawu cynlluniau gwerth £140 miliwn Llywodraeth Cymru ar gyfer trydydd cam y gronfa cadernid economaidd (ERF3), sy'n cynnwys £20 miliwn ar gyfer twristiaeth a lletygarwch.

6. Yn nodi'r ffaith y gall busnesau yng Nghymru sy'n parhau i fasnachu dderbyn cymorth o dan gronfa ymateb cyflym ERF3. Nid dyma'r sefyllfa o ran cymorth i fusnesau mewn ardaloedd lleol yn Lloegr sydd dan gyfyngiadau.

7. Yn teimlo bod penderfyniad Llywodraeth y DU i derfynu'r cynllun cadw swyddi yn anffodus ac yn credu nad yw'r cynllun cefnogi swyddi yn ddigon o gymhelliant i

gyflogwyr o fewn y sectorau sydd yn y sefyllfa fwyaf bregus ar hyn o bryd i gadw gweithwyr yn ystod yr argyfwng, gan gynnwys cyflogwyr o fewn y sectorau twristiaeth a lletygarwch.

8. Yn galw ar Lywodraeth y DU i ddarparu pecyn cynhwysfawr o gyllid ar gyfer ardaloedd lleol sydd dan gyfyngiadau ychwanegol er mwyn mynd i'r afael â'r feirws.

[Os derbynnir gwelliant 1, bydd gwelliannau 2 a 5 yn cael eu dad-ddethol]

Gwelliant 2 Sian Gwenllian (Arfon)

Dileu pwynt 1 a rhoi yn ei le:

Yn galw am gynyddu pwerau benthyca ar lefel Cymru er mwyn ymateb i effaith y pandemig yn unol ag anghenion a blaenoriaethau Cymru.

Gwelliant 3 Sian Gwenllian (Arfon)

Cynnwys pwynt newydd ar ôl pwynt 1 ac ailrifo'n unol â hynny:

Yn gresynu at y ffaith nad yw cynllun cymorth swyddi Llywodraeth y DU o unrhyw help i nifer fawr o fusnesau yng Nghymru, yn enwedig busnesau bach a busnesau yn y sector gwasanaethau megis lletygarwch a gwallt a harddwch.

Gwelliant 5 Sian Gwenllian (Arfon)

Ychwanegu fel is-bwynt newydd ar ddiwedd pwynt 4:

ail-werthuso cymorth busnes COVID-19 er mwyn sicrhau ei fod yn llenwi'r bylchau a adawyd gan gynlluniau Llywodraeth y DU mewn ffordd effeithiol.

8 Cyfnod pleidleisio

9 Dadl Fer - Hefin David

(0 munud)

Ni chyflwynwyd cynnig.

10 Dadl Fer - Alun Davies - wedi ei gohirio o 7 Hydref 2020

(30 munud)

NDM7415 Alun Davies (Blaenau Gwent)

Y tu hwnt i COVID-19: economi gynaliadwy i Flaenau'r Cymoedd.

Cynhelir Cyfarfod Llawn nesaf y Senedd am 13.30, Dydd Mawrth, 20 Hydref 2020

Cwestiynau Llafar a gyflwynwyd ar 07/10/2020 i'w hateb ar 14/10/2020

Bydd y Llywydd yn galw ar lefarwyr y pleidiau i ofyn cwestiynau heb rybudd ar ôl cwestiwn 2.

Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig

Adam Price *Dwyrain Caerfyrddin a Dinefwr*

1 OQ55692

(w)

A wnaiff y Gweinidog ddatganiad am y llifogydd diweddar yn ardal Pontargothi?

Mark Isherwood *Gogledd Cymru*

2 OQ55678

(e)

Pa drafodaethau y mae'r Gweinidog wedi'u cael gydag archfarchnadoedd i sicrhau eu bod yn cydymffurfio â rheolau COVID-19?

Jenny Rathbone *Canol Caerdydd*

3 OQ55695

(e)

Beth yw strategaeth Llywodraeth Cymru ar gyfer ehangu garddwriaeth yng Nghymru?

Llyr Gruffydd *Gogledd Cymru*

4 OQ55707

(w)

Sut y bydd papur gwyn Llywodraeth Cymru ar Fil amaeth i Gymru yn cydnabod pwysicrwydd y sector i ddyfodol yr Iaith Gymaeg?

Dai Lloyd *Gorllewin De Cymru*

5 OQ55688

(e)

Pa asesiad y mae'r Gweinidog wedi'i wneud o lefelau llygredd aer yng Nghymru?

David J. Rowlands *Dwyrain De Cymru*

6 OQ55682

(e)

Pa fesurau y mae Llywodraeth Cymru yn eu rhoi ar waith i sicrhau y gall ffermwyr wneud y gorau o'r cyfleoedd a ddarperir i'r diwydiant ffermio ar ôl Brexit?

Michelle Brown *Gogledd Cymru*

7 OQ55704

(e)

Pa asesiad y mae Llywodraeth Cymru wedi'i wneud o'r cyfleoedd sydd ganddi i adeiladu economi wyrddach?

Rhun ap Iorwerth *Ynys Môn*

8 OQ55697

(w)

A wnaiff y Gweinidog roi'r wybodaeth ddiweddaraf am brosiectau ynni yn Ynys Môn?

Helen Mary Jones *Canolbarth a Gorllewin Cymru*

9 OQ55701

(e)

Pa asesiad y mae'r Gweinidog wedi'i wneud o effaith y trên a ddaeth oddi ar y cledrau a'r gollyngiadau diesel yn Llangennech ar y diwydiant casglu cocos lleol?

Janet Finch-Saunders *Aberconwy*

10 OQ55694

(e)

A wnaiff y Gweinidog ddatganiad am ddefnyddio parthau cadwraeth morol yng Nghymru?

David Rees *Aberafan*

11 OQ55689

(e)

Sut mae Llywodraeth Cymru yn rheoli datblygiad ffermydd gwynt ar y tir?

Angela Burns *Gorllewin Caerfyrddin a De Sir Benfro*

12 OQ55710

(e)

Sut mae'r Gweinidog yn sicrhau bod prosiectau datblygu gwledig a ariennir gan Lywodraeth Cymru yn cynnig gwerth am arian?

Y Gweinidog Tai a Llywodraeth Leol

Vikki Howells *Cwm Cynon*

1 OQ55676

(e)

A wnaiff y Gweinidog roi'r wybodaeth ddiweddaraf am ymyriadau Llywodraeth Cymru i ddileu digartrefedd yng Nghymru?

Caroline Jones *Gorllewin De Cymru*

2 OQ55709

(e)

Pa asesiad y mae Llywodraeth Cymru wedi'i wneud o'r effaith y mae pandemig COVID-19 yn ei chael ar adnoddau llywodraeth leol?

Mike Hedges *Dwyrain Abertawe*

3 OQ55673

Tynnwyd yn ôl

(e)

A wnaiff y Gweinidog amlinellu cynlluniau Llywodraeth Cymru ar gyfer diwygio cyfraith lesddaliad?

Adam Price *Dwyrain Caerfyrddin a Dinefwr*

4 OQ55693

(w)

Pa asesiad y mae'r Gweinidog wedi'i wneud o effaith y polisi datblygiadau Un Blaned?

Jenny Rathbone *Canol Caerdydd*

5 OQ55702

(e)

Beth yw strategaeth Llywodraeth Cymru ar gyfer datgarboneiddio stoc tai Cymru?

Andrew R.T. Davies *Canol De Cymru*

6 OQ55671

(e)

Pa gymorth y mae Llywodraeth Cymru yn ei ddarparu i flociau o fflatiau ar draws Canol De Cymru y nodwyd bod ganddynt drafferthion o ran diogelwch tân?

Darren Millar *Gorllewin Clwyd*

7 OQ55690

(e)

A wnaiff y Gweinidog ddatganiad am gymorth i drigolion er mwyn lleihau costau ynni yn eu cartrefi?

Jack Sargeant *Alun a Glannau Dyfrdwy*

8 OQ55691

(e)

A wnaiff y Gweinidog ddatganiad am sut y gall partïon a chanddynt fuddiant lywio polisi cynllunio Llywodraeth Cymru?

Rhun ap Iorwerth *Ynys Môn*

9 OQ55698

(w)

A wnaiff y Gweinidog ddatganiad ar fesurau i helpu pobl i fforddio cartrefi yn eu cymunedau?

Joyce Watson *Canolbarth a Gorllewin Cymru*

10 OQ55696

(e)

Pa gynlluniau sydd gan Lywodraeth Cymru i leihau digartrefedd y gaeaf hwn?

David J. Rowlands *Dwyrain De Cymru*

11 OQ55681

(e)

Pa asesiad y mae Llywodraeth Cymru wedi'i wneud o nifer a rôl cynghorau cymuned?

Laura Anne Jones *Dwyrain De Cymru*

12 OQ55672

(e)

Pa drafodaethau y mae'r Gweinidog wedi'u cael gyda'r Gweinidog Cyllid a'r Trefnydd ynghylch adolygiad o'r fformiwla ariannu llywodraeth leol yng Nghymru?

Ken Skates AC/AM
Gweinidog yr Economi, Trafnidiaeth a Gogledd Cymru
Minister for Economy, Transport and North Wales

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Business Owners

25 September 2020

Dear all

I am writing to you as a grant recipient of the Welsh Government's unique Economic Resilience Fund (ERF).

The ERF has already supported 13,000 businesses in Wales, helping to protect around 100,000 jobs. More than £300 million has already been provided to help sustain micro and SME firms like yours. I hope the funding is helping your business through these difficult and unprecedented times and helping to protect your business and workforce.

One of the expectations of the ERF is that you engage with the evaluation of the fund. We will be contacting you over the coming months to collect your feedback and understand the impact on your business. This will include as part of the monitoring requirements of your ERF grant award, contacting you at around 12 months from the date that the grant was paid to ask that you provide us with documents, information and reports in order to monitor compliance with the conditions of funding. Further information on the type of evidence required is detailed within your award letter.

When accepting the grant you were expected to align with the ethos and principles of the Economic Contract including fair work. Further details on the Economic contract can be found on the Business Wales website: https://businesswales.gov.wales/economic-contract.

During the coming months the Business Wales service will be offering related business support in all areas to help your business sustain and thrive beyond Covid-19 and of course Brexit so if we can help please call us on 03000 6 03000 or visit https://businesswales.gov.wales

Areas Business Wales may be able to support include access to finance and:

1. Access to the Welsh Government's Development Bank of Wales https://developmentbank.wales
2. Accessing the right skills for your employees through the Skills Gateway https://businesswales.gov.wales/skillsgateway
3. Further advice as we leave the EU, for example on how to export https://export.businesswales.gov.wales
4. Covid-19 and what your business needs https://businesswales.gov.wales/coronavirus-advice

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400
Gohebiaeth.Ken.Skates@llyw.cymru
Correspondence.Ken.Skates@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Fair Work is a key principle of the Economic Contract. The Welsh Government is committed to working with employers, trade unions and others to change people's working lives for the better so that more people have access to good work and a secure and fair income. As part of this, we support widening access to Trade Unions and collective agreements to help realise our ambition of making Wales a Fair Work nation. Research consistently demonstrates the benefits of employers and Trade Unions working as partners in a spirit of collaboration, shared commitment and mutual respect.

Every worker has a legal right to join a trade union, and we expect employers who receive public funds to allow trade unions access and seek a recognition agreement where workers request it. We would like you to remind your staff about this and encourage them to find the right union for them via: www.findyourunion.tuc.org.uk.

Recognising a workplace trade union benefits you as an employer, as well as your workforce. To employers, trade unions can be effective and resourceful partners in enabling simpler and successful negotiation processes, in assisting early identification and resolution of issues, and in enhancing employee engagement and satisfaction. A union can also help you with safety issues, so that fewer days are lost as a result of work-related injuries and occupational illnesses, organise training and development, including access to the Wales Union Learning Fund and support via union learning reps. For these reasons, we encourage all employers to see Trade Unions as partners in contributing to a more committed and productive workforce. More information on trade union recognition is available here: www.gov.uk/trade-union-recognition-employers.

I would ask you to share a copy of this letter with your workforce to show the support that is being provided to businesses such as yours and to highlight our shared commitment to Fair Work and Decarbonisation though the Economic Contract.

I wish your business every success for the future.

Yours sincerely

Ken Skates AC/AM
Gweinidog yr Economi, Trafnidiaeth a Gogledd Cymru
Minister for Economy, Transport and North Wales